

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دانشکده پرستاری مامایی

طرح درس ترمی

عنوان درس : پرستاری بزرگسالان / سالمندان (۱) [گوارش] مخاطبان: دانشجویان ترم سوم کارشناسی پرستاری

تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد) ۱,۵ واحد ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: یکشنبه ۱۴-۱۲

زمان ارائه درس: یکشنبه ها، ۱۶-۱۴، نیم سال دوم ۹۶-۹۵ مدرس: اعظم فرجی

دروس پیش نیاز: تشریح، فیزیولوژی، بیوشیمی، میکروب شناسی، انگل شناسی، تغذیه و تغذیه درمانی و مفاهیم پایه پرستاری

هدف کلی درس : آشنایی دانشجو با مفاهیم زیر بنایی پرستاری و ایجاد توانایی در او به منظور تلفیق آموخته های خود در زمینه علوم پایه با مفاهیم و نظریه های پرستاری به هنگام ارائه مراقبت به مددجویان بزرگسال و سالمند مبتنی بر اصول اخلاقی و موازین شرعی.

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

۱. آشنایی با واحد درسی، اهداف، تکالیف، مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم گوارش
۲. آشنایی با معاینات فیزیکی و علائم شایع در اختلالات گوارشی
۳. آشنایی با روش های تشخیصی
۴. آشنایی با انواع روشهای تغذیه ای
۵. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات حفره دهان (اختلالات دهان و دندان، غدد بزاقی)
۶. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات مری
۷. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات معده
۸. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای
۹. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای
۱۰. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات دفعی
۱۱. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات کبد
۱۲. آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات پانکراس و کیسه صفرا

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با واحد درسی، اهداف، تکالیف، مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم گوارش

اهداف ویژه جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۱. آناتومی سیستم تغذیه ای و دفعی روده ای را شرح دهد.
- ۱-۲. فیزیولوژی سیستم تغذیه ای و دفعی روده ای را شرح دهد.
- ۱-۳. عمل دستگاه سیستم تغذیه ای و دفعی روده ای را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با معاینات فیزیکی و علائم شایع در اختلالات گوارشی

اهداف ویژه جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۲. اصول معاینات شکم را شرح دهد.

۲-۲. علائم شایع اختلالات گوارش (مانند درد شکم، سوء هاضمه، گاز، تهوع و استفراغ، اسهال، یبوست، بی اختیاری مدفوع، یرقان و بیماریهای قبلی دستگاه گوارش) را شرح دهد.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی با روش های تشخیصی

اهداف ویژه جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۳. مطالعات آزمایشگاهی سرم شامل مثل آنتی ژن کارسینوما بیونیک (CEA)، آنتی ژن سرطان ۹-۱۹ CA توضیح دهد.

۲-۳. آمادگی قبل از تست مدفوع و تست خون مخفی مدفوع را بیان نماید.

۳-۳. تست های تنفسی (تست هیدروژن تنفسی و تست های تنفسی اوره) را توضیح دهد.

۴-۳. آمادگی قبل از انجام باریم انما و باریم میل را شرح دهد.

۵-۳. مراقبت های قبل، حین و بعد از باریم انما و باریم میل را توصیف نماید.

۶-۳. آمادگی قبل از اندوسکوپی از سیستم تغذیه ای، روده ای و دفعی را توضیح دهد.

۷-۳. مراقبت های قبل، حین و بعد از اندوسکوپی سیستم تغذیه ای، روده ای و دفعی را شرح دهد.

۹-۳. تست های تحلیل شیره معده، تحریک اسید معده و بررسی PH را توضیح دهد.

۱۰-۳. مراقبت های قبل، حین و بعد از تست های تحلیل شیره معده، تحریک اسید معده و بررسی PH را شرح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با انواع روشهای تغذیه ای

اهداف ویژه جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۴. علل لوله گذاری تغذیه ای را شرح دهد.

۲-۴. انواع لوله های معده ای و روده ای را توضیح دهد.

۳-۴. نحوه جای گذاری لوله بینی معده ای را توصیف نماید.

۴-۴. مراقبت های پرستاری در تغذیه لوله ای را شرح دهد.

۵-۴. گاستروستومی و مراقبت های لازم از آن را توضیح دهد.

۶-۴. انواع روش های تغذیه ای را توصیف نماید.

۷-۴. علل تغذیه کامل وریدی را نام ببرد.

۸-۴. انواع محلول های غذایی وریدی را شرح دهد.

۹-۴. روش های تزریق محلول های غذایی وریدی را توصیف نماید.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات حفره دهان (اختلالات دهان و دندان، غدد بزاقی)

اهداف ویژه جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۵. پلاک و پوسیدگی دندان را توضیح دهد.

۲-۵. آبنه های دنتوآلئونولار یا پری اپیکال (حاد و مزمن) را توصیف نماید.

۳-۵. اختلالات فک را توضیح دهد.

۴-۵. پاروتیت را شرح دهد.

۵-۵. سیالادنتیتا و سیالولیتیزیس را توضیح دهد.

۶-۵. تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان و مراقبت ها را در بیماری های فوق شرح دهد.

- ۷-۵. سرطان دهان و عوامل ایجاد کننده آن را توضیح دهد.
- ۸-۵. پاتوفیزیولوژی، روش های تشخیصی و درمانی در سرطان دهان را شرح دهد.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات مری

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۶. آشنایی را تعریف نموده و علل ایجاد کننده آن را شرح دهد.
- ۲-۶. تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان و مراقبت ها در آشنایی را توضیح دهد.
- ۳-۶. اختلال در بلع (دیسفاژی) را شرح دهد.
- ۴-۶. اسپاسم منتشر مری را توصیف نماید.
- ۵-۶. تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان و مراقبت ها در اسپاسم منتشر مری را توضیح دهد.
- ۶-۶. فتق هیاتال را شرح داده و انواع آن را با هم مقایسه نماید.
- ۷-۶. تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان و مراقبت ها در فتق هیاتال را توضیح دهد.
- ۸-۶. ریفلکس معده به مری و علل ایجاد کننده آن را بیان نماید.
- ۹-۶. تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان و مراقبت ها در ریفلکس معده به مری را توضیح دهد.
- ۱۰-۶. سرطان مری را شرح دهد.
- ۱۱-۶. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سرطان مری را توصیف نماید.
- ۱۲-۶. تدابیر درمانی و مراقبتی در سرطان مری را شرح دهد.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات معده

اهداف ویژه جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۷. گاستریت را شرح داده و انواع آن را نام ببرد.
- ۲-۷. عوامل مستعد کننده و علل گاستریت حاد و مزمن را شرح داده و با هم مقایسه نماید.
- ۳-۷. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در گاستریت حاد و مزمن را شرح دهد.
- ۴-۷. تدابیر درمانی و مراقبتی در گاستریت حاد و مزمن را توضیح دهد.
- ۵-۷. عوامل مستعد کننده و علل زخم معده را شرح دهد.
- ۶-۷. زخم های معده و دوازدهه را با هم مقایسه نماید.
- ۷-۷. تظاهرات بالینی در زخم معده را شرح دهد.
- ۸-۷. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در زخم معده را توضیح دهد.
- ۹-۷. عوامل موثر در سرطان معده را بیان نماید.
- ۱۰-۷. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سرطان معده را شرح دهد.
- ۱۱-۷. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سرطان معده را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای (آپاندیسیت، پریتونیت، دیورتیکول، بیماری کرون، کولیت اولسروز)

اهداف ویژه جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۸. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در آپاندیسیت را بیان نماید.
- ۲-۸. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در آپاندیسیت را توضیح دهد.
- ۳-۸. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در پریتونیت را شرح دهد.
- ۴-۸. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در پریتونیت را توضیح دهد.

- ۵-۸. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در دیورتیکول را شرح دهد.
- ۶-۸. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در دیورتیکول را توضیح دهد.
- ۷-۸. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در بیماری کرون را شرح دهد.
- ۸-۸. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در بیماری کرون را توضیح دهد.
- ۹-۸. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در کولیت اولسروز را شرح دهد.
- ۱۰-۸. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در کولیت اولسروز را توضیح دهد.
- ۱۱-۸. مراقبت از بیمار کلاستومی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه نهم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای (انسداد روده، سندرم روده تحریک پذیر، سرطان های کولون، تروماهای روده)

اهداف ویژه جلسه نهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۹. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در انسداد روده کوچک را شرح دهد.
- ۲-۹. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در انسداد روده کوچک را توضیح دهد.
- ۳-۹. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در انسداد روده بزرگ را شرح دهد.
- ۴-۹. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در انسداد روده بزرگ را توضیح دهد.
- ۵-۹. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سندرم روده تحریک پذیر (IBS) را شرح دهد.
- ۶-۹. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سندرم روده تحریک پذیر (IBS) را توضیح دهد.
- ۷-۹. عوامل موثر در سرطان کولون را بیان نماید.
- ۸-۹. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سرطان کولون را شرح دهد.
- ۹-۹. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سرطان کولون را توضیح دهد.
- ۱۰-۹. تروماهای روده را شرح دهد.
- ۱۱-۹. اقدامات درمانی و مراقبتی در تروماهای روده را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دهم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات دفعی (سرطان کولورکتال، آبسه رکتال، سرطان کولورکتال، فیستول آنال، فیشر آنال، کیست پیلونیدال، هموروئید، بی اختیاری مدفوع، یبوست)

اهداف ویژه جلسه دهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۱۰. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سرطان کولورکتال را شرح دهد.
- ۲-۱۰. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سرطان کولورکتال را توضیح دهد.
- ۳-۱۰. آبسه آنورکتال و تظاهرات بالینی آن را شرح دهد.
- ۴-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در سرطان کولورکتال را توضیح دهد.
- ۵-۱۰. فیستول آنال و تظاهرات بالینی آن را شرح دهد.
- ۶-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در فیستول آنال را توضیح دهد.
- ۷-۱۰. فیشر آنال و تظاهرات بالینی آن را شرح دهد.
- ۸-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در فیشر آنال را توضیح دهد.
- ۹-۱۰. سینوس یا کیست پیلونیدال و علل ایجاد کننده آن را توصیف نماید.
- ۱۰-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در سینوس یا کیست پیلونیدال را توضیح دهد.
- ۱۱-۱۰. هموروئید و علل ایجاد کننده آن را توصیف نماید.
- ۱۲-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در هموروئید را توضیح دهد.
- ۱۳-۱۰. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در بی اختیاری مدفوع را شرح دهد.
- ۱۴-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در بی اختیاری مدفوع را توضیح دهد.

۱۵-۱۰. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و پاتوفیزیولوژی بیوست را شرح دهد.

۱۶-۱۰. تدابیر درمانی، مراقبتی و آموزشی در بیوست را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه یازدهم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات کبد

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱۱. هپاتیت ویروسی را شرح داده و انواع آن را نام ببرد.

۲-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی A (HAV) را شرح دهد.

۳-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی A (HAV) را توضیح دهد.

۴-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی B (HBV) را شرح دهد.

۵-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی B (HBV) را توضیح دهد.

۶-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی C (HCV) را شرح دهد.

۷-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی C (HCV) را توضیح دهد.

۸-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی D (HDV) را شرح دهد.

۹-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی D (HDV) را توضیح دهد.

۱۱-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی E (HEV) را شرح دهد.

۱۲-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی E (HEV) را توضیح دهد.

۱۳-۱۱. علل ایجاد کننده، تظاهرات بالینی در هپاتیت ویروسی G (HGV) را شرح دهد.

۱۴-۱۱. پیشگیری، اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در هپاتیت ویروسی G (HGV) را توضیح دهد.

۱۵-۱۱. آبنسهای کبدی را شرح دهد.

۱۶-۱۱. پاتوفیزیولوژی، تظاهرات بالینی، روش تشخیصی، تدابیر درمانی و مراقبتی آبنسهای کبدی را توضیح دهد.

۱۷-۱۱. پیوند کبد و روش جراحی آن را شرح دهد.

۱۸-۱۱. اقدامات پرستاری قبل و بعد از عمل جراحی پیوند کبد را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دوازدهم: آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات صفراوی (پانکراتیت حاد، سرطان پانکراس،

صدمات پانکراس، کله سیستیت حاد و مزمن، سنگ کیسه صفرا)

اهداف ویژه جلسه دوازدهم

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱۲. پانکراتیت را شرح داده و انواع آن را نام ببرد.

۲-۱۲. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در پانکراتیت حاد و مزمن را شرح دهد.

۳-۱۲. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در پانکراتیت حاد و مزمن را توضیح دهد.

۴-۱۲. عوامل مؤثر در سرطان پانکراس را بیان نماید.

۵-۱۲. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سرطان پانکراس را شرح دهد.

۶-۱۲. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سرطان پانکراس را توضیح دهد.

۷-۱۲. صدمات پانکراس را شرح دهد.

۸-۱۲. اقدامات درمانی و مراقبتی در صدمات پانکراس را توضیح دهد.

۹-۱۲. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در کله سیستیت حاد و مزمن را شرح دهد.

۱۰-۱۲. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در کله سیستیت حاد و مزمن را توضیح دهد.

۱۱-۱۲. عوامل خطر در سنگ کیسه صفرا را لیست نماید.

۱۲-۱۲. پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در سنگ کیسه صفرا را شرح دهد.

۱۳-۱۲. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در سنگ کیسه صفرا را توضیح دهد.

۱۴-۱۲. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در بیماری آمیلوئیدوزیس را شرح دهد.

- ۱۵-۱۲. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در بیماری آمیلوئیدوزیس را توضیح دهد.
- ۱۶-۱۱. علل ایجاد کننده، پاتوفیزیولوژی و تظاهرات بالینی در بیماری ویلسون را شرح دهد.
- ۱۷-۱۱. اقدامات درمانی، مراقبتی و آموزشی در بیماری ویلسون را توضیح دهد.

منابع

1. Smeltzer, S.C. & Bare, B., Brunner and Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing. (Last ed.) .Philadelphia: Lippincott.
2. Black, H.M. Hawks, J.H., Keen, A.M., Medical Surgical Nursing. . (Last ed.) .Philadelphia: Saunders.
3. Polaski, A.L., Tatro, S.E., Luckmann's Core Principle and Practice of Medical Surgical Nursing. (Last ed.) .Philadelphia.
۴. علیخانی؛ م. برونر و سودارت پرستاری داخلی جراحی گوارش. تهران، نشر جامعه نگر. ۱۳۹۳
۵. دهقان نبیری؛ ن، اسدی نوقابی؛ ا. برونر و سودارت پرستاری داخلی جراحی متابولیسم و اندوکراین. تهران، نشر جامعه نگر. (آخرین چاپ)
۶. لاکمن، پرستاری بیماری های داخلی و جراحی ۳. تهران، نشر آبیژ (آخرین چاپ)

روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ و نمایش فیلم

وسایل آموزشی: پاورپوینت، ویدیو پروژکتور

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل	روش	آزمون
۱۴-۱۶	هر جلسه	۵ درصد	شفاهی	کوئیز
۱۴-۱۶	جلسه ششم	۱۵ درصد	چهار گزینه ای	آزمون میان ترم
		۶۵ درصد	چهار گزینه ای و تشریحی	آزمون پایان ترم
۱۴-۱۶	هر جلسه	۵ درصد		حضور فعال در کلاس
	تا قبل از آزمون پایان ترم	۱۰ درصد	ارائه کتبی	ترجمه یا ارائه مقاله در رابطه با موضوعات درس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- ❖ حضور منظم و قبل از استاد در کلاس درس
- ❖ استفاده از گوشی و تبلت و... در کلاس درس مجاز نمی باشد.
- ❖ انتظار مطالعه قبل از ارائه مطالب هر جلسه

جدول زمانبندی درس گوارش
روز و ساعت جلسه : یکشنبه ها، ۱۶-۱۴

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	۹۵/۱۱/۱۷	آشنایی با واحد درسی، اهداف، تکالیف، مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم گوارش	اعظم فرجی
۲	۹۵/۱۱/۲۴	آشنایی با معاینات فیزیکی و علائم شایع در اختلالات گوارشی	اعظم فرجی
۳	۹۵/۱۲/۱	آشنایی با روش های تشخیصی	اعظم فرجی
۴	۹۵/۱۲/۸	آشنایی با انواع روشهای تغذیه ای	اعظم فرجی
۵	۹۵/۱۲/۱۵	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات حفره دهان (اختلالات دهان و دندان، غدد بزاقی)	اعظم فرجی
۶	۹۵/۱۲/۲۲	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات مری همزمان امتحان میان ترم ساعت ۱۴-۱۳	اعظم فرجی
۷	۹۶/۱/۲۰	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات معده	اعظم فرجی
۸	۹۶/۱/۲۷	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای	اعظم فرجی
۹	۹۶/۲/۳	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات روده ای	اعظم فرجی
۱۰	۹۶/۲/۱۰	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات دفعی	اعظم فرجی
۱۱	۹۶/۲/۱۷	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات کبد	آموزش مجازی
۱۲	۹۶/۲/۲۴	آشنایی با درمان و مراقبت بیماران مبتلا به اختلالات پانکراس و کیسه صفرا	آموزش مجازی

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:
تاریخ ارسال:

نام و امضای مدیر گروه:
تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس:
تاریخ تحویل: